

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 8P/83/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614219353
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Balážová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2015:6614219353.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec samosudkyňou JUDr. Magdalénou Balážovou vo veci starostlivosti o maloleté deti J. N., T. XX.XX.XXXX, Z. M., T. XX.XX.XXXX, J. N., T. XX.XX.XXXX Z. W. N., T. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Lučenci, odborom sociálnych vecí a rodiny dieťa rodičov J. M., T. XX.XX.XXXX, U. H. Q., C. XXX/X, U.Č. Q., Š. X, štátnej občianky SR a U. N., T. XX.XX.XXXX, U. H. Q.Z., C. XXX/X, D. G. D. Ú. H. H., Y. X, štátneho občana SR o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností takto

rozhodol:

z v e r u j e maloleté deti J. N., T. XX.XX.XXXX, Z. M., T. XX.XX.XXXX, J. N., T. XX.XX.XXXX Z. W. N.Á., T. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti matky J. M., T. XX.XX.XXXX.

Otec U. N., T. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletých detí J., Z., J. Z. W. sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu, na každé dieťa zvlášť, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku; výživné je splatné vždy do 25. dňa každého mesiaca vopred do rúk matky.

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd rozhodoval o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom z dôvodu, že rodičia nežijú spolu potom, ako otec matku detí koncom novembra 2014 surovo zbil pred maloletými deťmi, chcel ju zabiť. Matka musela navštíviť lekára, podala trestné oznámenie na otca, bol obvinený, vzatý do väzby a odsúdený.

Matka odvtedy sama vychováva maloleté deti, žiadala ich zveriť do svojej osobnej starostlivosti a určiť otcovi výživné.

Otec detí bol vypočutý dožiadaným Okresným súdom Banská Bystrica dňa 04.03.2015, nesúhlasil s návrhom, lebo nie je agresívny, ani nervózny, staral sa o deti a keď bol doma, vozil ich do školy autom. Staral sa o domácnosť, s deťmi telefonuje a chýbajú mu. Nechápal, prečo podala matka návrh na súd, plánovali spolu budúcnosť. Tvrdil, že pred nástupom do väzby pracoval v Rakúsku a zarobil okolo 260 Eur mesačne, kšeftoval so starozitnosťami, z čoho zarobil okolo 150 Eur mesačne a poberal dávku v sume 60 Eur mesačne. Vo výkone trestu je zaradený do práce, pobera odmenu od 80 do 120 Eur. Chcel sa zúčastniť pojednávania a chcel žiť s matkou a maloletými deťmi.

Kolízny opatrovník prešetril pomery v domácnosti matky, podal písomnú správu dňa 24.03.2015 o tom, že matka žije so 4 maloletými deťmi v podnájme, kde má k dispozícii jednu izbu s kuchyňou a príslušenstvom, ostatné miestnosti sú v rekonštrukcii. V podnájme žije asi mesiac, miestnosti sú zariadené starým kusovým nábytkom a hygiena v domácnosti je na slabšej úrovni. Nájomné platí v sume 130 Eur, miestnosti vykuruje kachľami. Matka poberá rodičovský príspevok v sume 203,20 Eur, prídavok na 4 deti v sume 94,08 Eur. Je nemajetná. Snaží sa deťom zabezpečiť vhodnú starostlivosť, ťažko však zvláda starostlivosť o 4 maloleté deti. V starostlivosti jej pomáha stará matka detí, ktorá býva vo vedľajšej ulici a počas dňa sa maloletý J. často zdržiava u nej. Celodenne sa stará o maloletú W., staršie deti navštevujú základnú školu a prospievajú priemerne. Z dôvodu, že otec detí je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody, je v záujme maloletých detí, aby boli zverené do osobnej starostlivosti matky a otcovi určené výživné v minimálnom rozsahu.

Pojednávania dňa 25.03.2015 sa nezúčastnila matka ani otec. Ten mal byť eskortovaný na hlavné pojednávanie vo veci vednej na Okresnom súde Lučenec pod sp.zn. 2T/22/2015 dňa 19.03.2015. Z dôvodu, že vzal späť odpor proti trestnému rozkazu, trestný rozkaz sa stal právoplatný a hlavné pojednávanie bolo zrušené.

Podľa § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej O.s.p.) súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihladne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. V súlade s citovaným zákonným ustanovením súd vec prejednal v neprítomnosti rodičov maloletých detí.

Podľa § 154 odsek 1 O. s. p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 citovaného zákona plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, v súčasnosti 27,13 Eur. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.

Výživné pľnoletých detí upraví súd len na návrh.

Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z vyššie uvedených ustanovení zákonov, ktoré aplikoval na dokazovaním zistený skutkový stav.

Dokazovaním súd zistil, že rodičia maloletých detí nie sú manželia, žili v spoločnej domácnosti a spoločne vychovávali maloleté deti do 25.11.2014, kedy bol otec detí vzatý do väzby a dňa 12.02.2015 uznaný za vinného z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zákona, prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zákona, ktorých sa dopustil dňa 25.11.2014 v čase okolo 6,00 hod, spoza oplotenia dvora rodinného domu č. 2 vo Q., T. C. O., zo strany ulice

kričal na svoju družku J. M., že ak príde na dvor, tak zdochne, ak ju chyťí, tak ju zabije, čo zopakoval viackrát, po čom cez privretú, neuzamknutú bránu oplotenia domu vošiel na dvor a následne cez privreté, neuzamknuté vchodové dvere vošiel do vnútra domu, kde sa v tom čase nachádzali Y. M. a N. M., rodičia poškodenej J. M., ktorí ho viackrát vyzvali, aby ich rodinný dom opustil, ale na ich výzvy vôbec nereagoval, vulgárne a agresívne kričal na svoju družku J. M., že je fajčiaca kurva, aby s ním šla domov, v dôsledku čoho rodičia poškodenej volali na políciu a policajti ho predviedli priamo z rodinného domu na OO PZ Filakovo, pričom jeho vyhrážky u poškodenej J. M. vzbudili dôvodnú obavu o svoje zdravie a svoj život, že tento svoje vyhrážky aj uskutoční, avšak k ujme na zdraví nedošlo. Otec detí bol za svoje protiprávne konanie odsúdený podľa § 360 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 41 ods. 1 Tr. zákona na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov nepodmienečne, podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zákona bol pre výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 11.03.2015, otec detí nastúpil výkon trestu odňatia slobody dňa 12.03.2015 a pravdepodobný dátum ukončenia trestu je 25.07.2015.

Podľa článku 7 ods. 5 Ústavy SR medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách medzinárodné zmluvy na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi. Dňa 20.11.1989 bol v New Yorku prijatý Dohovor o právach dieťaťa, ktorý pre ČSFR nadobudol platnosť dňom 6.2.1991. Podľa článku 3 ods. 1 uvedeného Dohovoru záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. V zmysle článku 7 ods. 1 uvedeného Dohovoru každé dieťa okrem iného má právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť. Podľa článku 18 ods. 1 Dohovoru štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa základným zmyslom ich starostlivosti musí byť pri tom záujem dieťaťa.

Súd pri rozhodovaní vychádzal z vyššie citovaných ustanovení Dohovoru a zákonov. Práva a povinnosti rodičov vyplývajú z rodičovského právneho vzťahu, ktorý je trvalej povahy. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom preto nie je časovo obmedzená, môže však byť podmienená určitými skutočnosťami, ktoré majú za následok jej zánik. Absolútne vyživovacia povinnosť zaniká napr. smrťou rodiča, resp. dieťaťa, prípadne úspešným zapretím otcovstva k dieťaťu. Relatívne rodičovská vyživovacia povinnosť najčastejšie zaniká v okamihu, keď dieťa nadobudne schopnosť samo sa živiť. Povinnosť rodiča vyživovať dieťa, ktoré študuje a pripravuje sa na svoje budúce povolanie trvá do toho obdobia, pokiaľ dieťa neukončí úspešne štúdium, myslí sa tým stredoškolské, resp. vysokoškolské štúdium denného smeru. Nadobudnutie plnoletosti dieťaťa podľa Zákona o rodine v súvislosti s vyživovacou povinnosťou rodičov je bezvýznamné.

Zákonom deklarované právo dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov vychádza zo zásady práva dieťaťa na takú životnú úroveň, ktorú by dieťa malo, keby žilo v spoločnej domácnosti povinného rodiča a malo tak možnosť podieľať sa na užívaní a požívaní jeho majetku.

Zákonná úprava vychádza z predpokladu, že osobná starostlivosť o maloleté dieťa, ktorú poskytuje jeden z rodičov, tvorí materiálnu hodnotu zodpovedajúcu príspevku druhého z rodičov, ktorý ju poskytuje formou peňažného príspevku. Náročnosť osobnej starostlivosti o dieťa je však závislá od veku dieťaťa a pri deťoch predškolského a mladšieho školského veku si rodič osobne sa starajúci o dieťa plní spravidla vyživovaciu povinnosť výkonom osobnej starostlivosti.

Miera odôvodnených potrieb dieťaťa je rôzna podľa konkrétnych okolností prípadu a súd ju skúma predovšetkým v súvislosti od veku dieťaťa, zdravotného stavu, s ohľadom na jeho fyzické a duševné potreby, jeho schopnosti a eventuálny spôsob prípravy na budúce povolanie.

Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je okrem zistenia príjmu rodiča (matka poberá rodičovský príspevok, prídavok na 4 deti, otec je vo výkone trestu odňatia slobody a zaradený na výkon prác, kde

dosahuje odmenu od 80 do 120 Eur mesačne, dôležité zistenie potencionálnej životnej úrovne otca limitovanej okrem majetkových pomerov aj jeho finančnými nárokmi na zabezpečenie uspokojenia jeho potrieb, pretože platí zákonná premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča (§ 62 ods. 2 druhá veta citovaného zákona). Jednoznačne tak životnú úroveň dieťaťa ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Pokiaľ je životná úroveň rodičov nižšia a nemajú možnosť ju zvyšovať, je nevyhnutné obmedziť nároky dieťaťa a prispôsobiť ich takejto životnej úrovni. V danom prípade sú rodičia detí nemajetní, matka si plní vyživovaciu povinnosť k deťom osobnou starostlivosťou o ne a otec si ju bude plniť sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu, na každé dieťa zvlášť, t.j. v sume 27,13 Eur mesačne, čo je výška minimálneho výživného ktoré musí na výživu každého dieťaťa platiť. Počiatok vyživovacej povinnosti súd určil od právoplatnosti rozsudku, súd rozhodol aj o splatnosti výživného - do 25.dňa každého mesiaca vopred, na každé dieťa zvlášť, a výživné bude otec zasielať do rúk matky detí v súlade s § 76 ods. 1, 2 Zákona o rodine, podľa ktorého výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Proti pohľadávkam na výživné je započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou. Ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné.

Súd pri rozhodovaní nebol viazaný návrhmi rodičov s poukazom na ustanovenie § 81 ods. 1 O.s.p. aj bez návrhu môže súd začať konanie vo veciach starostlivosti o maloletých. Súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, iba vtedy ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu (§ 153 odsek 2 O.s.p.).

Súd nerozhodol o úprave styku otca s maloletými deťmi z dôvodu, že si to nevyžadoval záujem maloletých detí, otec detí je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody. Dokazovaním bolo preukázané, že otec je s deťmi v telefonickom kontakte.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie mohlo začať i bez návrhu, ako v tomto prípade (R V/1968).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Lučenec, Ul. Dr.Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd v Banskej Bystrici a to písomne v troch rovnopisoch.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie,

oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.